asiasana

1/02
29. vsk.

asiasana

osoite:
c/o Informaatiotutkimuksen laitos
pl 607
33101 Tre

email:
asiasana@uta.fi

painopaikka:
Juvenes print
Tampere 2001
issn 0356-0139

toimitus:
Juuso Kangaspunta, vast. toimittaja
Timo Aalto, jakelu

kirjoittajat:
Katja Hilska
Juuso Kangaspunta
Milla Roine
Anni Järvelin
Laura Mäkelä

valokuvat:
Katja Hilska
Laura Mäkelä

kansi:
Juuso Kangaspunta

taitto:
Juuso Kangaspunta

sisältö:

Vastaavan toimittajan palsta	3
Puheenjohtajan palsta	4
Sukellus elokuvien maailmaan	5
UDK:n hallitus 2002	7
Kultturien kirjoa Etelä-Ruotsista	11
Opintopiiristä opineväitä	17
Opintopiiri kehittämisen välineenä	19

Päätoimittajan mietteitä

Epäitsekkyys ei ole mitenkään trendikästä näinä päivänä. Kaikki vapaaehtoinen, josta ei saa merkintää omaan ansioluetteloon on hukkaan heitettyä aikaa. On aina viisaampaa vain tuijottaa omaa napaansa ja huolehtia omasta hyvinvoinnista, koska se on hyvä sijoitus tulevaisuutta ajatellessa. On tärkeää, etenkin tässä vaiheessa, luoda hyvät lähtökohdat tulevaa elämää varten. Kilpailu on kovaa, ja juuri minun on tehtävä kaikki itseni eteen, jotta pärjään tulevilla ihmismarkkinoilla. Kyseessä on minun ainutkertainen elämäni ja millään muulla ei ole väliä. Hetkinen...

Yhteisten asioiden hoitaminen on eri asia, kuin oman elämänprojektin toteuttaminen. Miksi moisesta pitäisi välittää? Otetaan nyt vaikka esimerkiksi meidän rakas ainejärjestömme UDK. Viimeiset pari vuotta on toiminta ollut lähinnä sitä, että hallitus järjestää tapahtumia (,joihin osallistuu lähinnä hallituksen jäsenet), jotta voidaan hakea vuotuinen rahoitus TAMYlta. Toimintaa ei voida lopettaa, koska perinteet velvoittavat ainejärjestön olemassaolon. Hetkinen...

On rakkaalla ainejärjestöllämme oltava muukin tarkoitus. Jotenkin vain tuntuu, ainakin minusta, että tuo olemassaolon tarkoitus on jokseenkin kadoksissa. Se pitäisi löytää, jotta voimme jatkaa toimintaa. Tuon Uuden Idean löytäminen vaatii keskustelua ja aitoa osallistumista. Voimme onnistua, jos itse kukin unohtaa hetkeksi kysymyksen "mitä minä hyödyn tästä?" ja uhraa pienen hetken toiminnalle tai osallistumiselle. Minua itseäni hävettää katsella oman sukupolveni itsekeskeisyyttä, vaikka tuskin olen yhtään sen parempi...

Syksy lähestyy ja lehdet putoilevat. Asiasanakin ilmestyy jälleen! Tässä numerossa tutustumme nykyiseen UDK:n hallitukseen, vierailemme Suomen elokuva-arkistossa ja Etelä-Ruotsissa. Saamme kuulla myös kokemuksia syksyn 2001 opintopiirin tiimoilta.

Juuso Kangaspunta
jk62370@uta.fi

Toverit!

Viimein pitkän viivästyksen ja monien mutkien jälkeen on uusi Asiasana saatu pyöräytettyä. Koottuna selityksenä viivästyksestä: juuri kun kevään ensi numero – tuplanumeroksi aiottu – alkoi valmistua painokuntoon, hävisi koko hoito laitoksemme tietokoneita päivitettäessä. Syynä katko tiedonkulussa: koneita päivittäneelle henkilölle ei koskaan kantautunut tietoa, että yhdellä koneista oli *korvaamatonta* Asiasanan materiaalia. Olemme oppineet läksymme varmuuskopioista.

Hetkellisen apinanraivon jälkeen hanskat haettiin taas naulasta ja lehdenteko alkoi alusta. Alkuperäistä materiaalia ei nyt ilmestyvään numeroon ole juuri saatu kalastettua. Katko tietysti hyvitetään tilaajille.

Jutun juurta tuleviin lehtiin riittää vilkkaan loppukesän ja syksyn ansiosta. Suurimpana tulevana asiana on tänä vuonna elokuussa Tampereella järjestettävä SIGIR -konferenssi, josta enemmän seuraavassa numerossa. Informaatiotutkimuksen laitoksella on myös valmistumassa tutkimus opiskelijoiden työssäkäynnistä ja tulossa on myös UDK:n työelämäpäivä lokakuun lopussa.

UDK on jälleen nimittänyt yliopiston tiedekunta- ja laitosneuvostoihin uudet edustajansa. Tosin ylioppilaskunta ei vielä ole antanut (muodollista) hyväksymistään asiasta. Uusien edustajien myötä on UDK:ssa tapahtumassa opiskelijapolven vaihdos; opiskelijoidemme edunvalvonta on siirtymässä uusiin käsiin pitkäaikaisten aktiivien keskittyessä opintoihin ja töihin. Samalla myös vetovastuu ainejärjestön muustakin toiminnasta ja sen kehittämisestä siirtyy uusille ihmisille. Keskustelu järjestömme tulevaisuudesta ja tarkoituksesta olisi varmasti paikallaan. Millaista toimintaa jäsenet kaipaavat ja mihin suuntaan UDK:ta lähdetään kehittämään? Vaikka sukupolvi on vaihtunut melko nopeaan tahtiin olisi ainejärjestökulttuurimme jatkuvuuttakin jaksettava vaalia.

Kesälaitumilta,

Anni Järvelin

puheenjohtaja

aj68606@uta.fi

Sukellus elokuvien maailmaan
- Visiitti Suomen elokuva-arkistoon

UDK järjesti ekskursion Helsinkiin Suomen elokuva-arkisto viime vuoden marraskuussa. Matka kohti Helsingin Punavuorta toimi myös kiertokävelynä mutta pienimuotoisen suunnistuksen jälkeen lopulta löysimme oikean osoitteen, Pursimiehenkatu 29-31.

Suomen elokuva-arkiston esittelyn vetäjänä toimi projektipäällikkö Timo Muinonen. Alussa oli hän johdatti meidät SEA:n omaan "minielokuvateatteriin", missä näimme tietoiskun SEA:sta. Myöhemmin olivat vuorossa elokuvien kunnostamiseen erikoistunut yksikkö, arkisto sekä kirjasto. SEA oli toinen päivän kohteista niinpä elokuvateatterin pimeys ja suloisen pehmeä tuoli ravitsivat sekä mieltä että väsyneitä jalkoja. Nojauduin syvälle tuoliin ja annoin tiedon virrata korviini.

Suomen Elokuva-arkiston (SEA) toiminta on jakautunut kolmeen alueeseen: elokuvakulttuurin edistämiseen, kokoelma- ja arkistotyöhön ja arkistopalveluun. SEA toimii opetusministeriön alla ja valtion laitoksena sen toimintaa säätelee lainsäädäntö. Päätehtävinä on hankkia ja säilyttää elokuvia ja muuta elokuviin liittyvää materiaalia. Myös elokuvan tutkimuksen tukeminen ja taiteellisesti tai historiallisesti merkittävien elokuvien esitystoiminta ovat tärkeitä osa-alueita.

Helsingissä Orionissa järjestetään elokuvaesityksiä ja teemoihin liittyviä luentoja. Mutta SEA:n antia on nähtävissä muillakin paikkakunnilla, esim. Tampereella, Jyväskylässä ja Oulussa. Elokuvakulttuuria edistetään myös julkaisutoiminnalla, joista Suomen kansallisfilmografia on yksi tärkeimmistä. Teossarja esittelee suomalaisen elokuvan historiaa ja Timo Muinosen mukaan valmistuttuaan se tulee olemaan yksi täydellisimmistä elokuvahakemistoista maailmassa.

Kokoelma- ja arkistotyö sisältää elokuvien ja elokuviin liittyvän aineiston arkistointia, hankintaa, talletusta ja kunnostamista. Lain velvoittamana elokuva-arkiston tavoitteena on säilyttää kopiot kaikista Suomessa levitetyistä ja suomeksi tekstitetyistä ulkomaisista elokuvista. Vapaakappalelaki helpottaa työtä.

Tietoiskun jälkeen esittelijämme johdatti meidät filmikonservaattoreiden valtakuntaan. Tila oli täynnä pinottuja erivärisiä filmikeloja niiden keskelle oli sijoitettu valopöytiä sekä eriskummallisia työvälineitä. Muinonen selitti, että yksikössä kunnostetaan vaurioituneita elokuvia. Pelastamisprojekti on ollut käynnissä jo vuosikymmeniä. Filmikonservaattorit poistavat vaurioutuneita kohtia ja liittävät filmin päät takaisin.

Kurkistimme myös editointiyksikkön uumeniin. Suurin osa SEA:n filmipalvelun asiakkaista on elokuva-alan tutkijoita tai elokuvaohjaajia, joskus myös yksityishenkilöitä. Mielenkiintoista oli myös, että maksullisia filmien aineistopalveluja käyttävät mm. televisokanavat ja mainostajat.

Kun tuli kokoelmien esittelyn vuoro, infolaisten silmät alkoivat kirkastua. SEA:n filmimateriaalia säilytetään eri puolella Helsinkiä. Vanhimpia elokuva emme päässeet näkemään, sillä vanhat nitraattifilmit on arkistoitu paloherkkyytensä vuoksi kallioluolaan toiselle puolelle kaupunkia. Me tutustuimme Punavuoren tiloissa olevaan kokoelmaan. Astuimme sisälle isoon varastotilaan, jonka täyttivät korkeat varastohyllyt ja erilaiset laatikostot. Osa innostui tiedustelemaan materiaalin järjestelytavasta, toiset hyllyjen sisällöstä. Hyllyt pursuilivat erilaisia valokuvia, elokuvajulisteita ja käsikirjoituksia. Muinosen mukaan kokoelman helmiä olivat esim. vanhojen suomalaisten elokuvien käsikirjoitukset, jotka sisältävät ohjaajien alkuperäisiä merkintöjä. SEA arkistoi myös elokuviin liittyviä esineitä ja PR-materiaalia. Mieleeni ilmestyi ilkikurinen visio Tuntemattoman sotilaan käsikirjoituksesta sulassa sovussa samalla hyllyllä Pocahontas-elokuvan mainosmukin kanssa. Mutta ajatukset siirtyivät salamannopeasti varaston perällä olevaan paperikasaan. Muinonen nimittäin antoi luvan arkistokierroksen pääteeksi penkoa kirjaimellisesti arkiston saloja. Paperikasa paljastui paperinkeräykseen meneviksi elokuvajulisteiksi ja mukaani lähtikin matkamuisto vierailusta. Sokerina pohjalla oli kirjaston aineiston ja tietokannan esittely kirjastonhoitaja Timo Matoniemen johdolla. Kirjasto on maan suurin elokuvatiedon keskus ja kokoelmiin sisältyy teoksia, lehtiä ja erilaisia leikekansioita.

Kirjaston ikkunan läpi näkyivät katetut pöydät ja pikkupurtavaa. Nälkä kurni mahassa ja viimeinen omenakin oli jo syöty. Olisiko kattaus todellakin meille? Muinonen palautti takaisin maanpinnalle: pöydän antimet oli katettu SEA:n henkilökunnalle pikkujoulujen viettoon. No, kaikesta huolimatta vierailu oli onnistunut ja iloisella mielellä julisteen omistajana lähdin kohti Tamperetta. Junamatkalla iski epäilys, ehkä sittenkin olisi pitänyt ottaa vielä toinenkin juliste.....

Lisätietoa: http://www.sea.fi/

Milla Roine

UDK:n hallitus kaudella 2002

UDK ry:n väki kokoontui 21.11.2001 Ratinanlinnan saunalle vuosikokouksen ja pikkujoulujen merkeissä. Vuosikokouksen paukutti mallikkaan jämäkästi Mikko "Vaakku" Vaasvainio. Valittu uusi hallitus sisältää paljon uutta verta, joten esittely on paikoillaan.

Meidän puhis ja pahvimuki

Anni Järvelin, Puheenjohtaja.

Toista vuotta infoa. Sitä ennen valtio-oppia ja sosiologiaa avoimessa yliopistossa vuoden ajan.
- Info maistuu mansikalta. (=Viihdyn mainiosti infon opintojen parissa ja tunnen olevani oikealla alalla)
- Milloin mitäkin, rahatilanteen ja aktiivisuuden/ epäaktiivisuuden mukaan. Lukemista, kuntosalia, silloin kun on varaa ostaa kortti salille. Kesällä taas rullaluistelua, pyöräilyä ja melomista.
Vanhana ympäristövastaavana Anni luottaa luonnonvoimiin myös opiskelijoiden jaksamisessa:
- Ei kannata stressata. Aina on varaa yhteen lomapäivään. Aurinkoenergia pitää pirteänä.

Sanna Leppäniemi, varapuheenjohtaja, tasa-arvovastaava
Opiskelen kolmatta vuotta, ja minulla on kirjava historia eri aloilta ennen yliopistouraani, pisimpään toimin baarimikkona, koulutuskin alalle löytyy. Hallituksessa olen myöskin kolmatta kautta.

- Miltä infon opiskelu on maistunut tähän saakka?
Infon opiskeluhan maistuu mansikoille.
- Mitä harrastat opiskelun vastapainoksi?
Harrastuksiksi voisi mainita vapaa-ajan vieton sekalaisissa baariaktiviteeteissa, udk-toiminnan ja tietenkin keilauksen. (tultiinhan toiseksi Caligulan kanssa yliopiston mestaruusskaboissa!!) Joskus tulee luettua jotain muutakin kuin tenttikirjoja ja leffoja kulutan kiivaasti.
- Vinkkisi opiskelun riuduttamille opiskelijakollegoille?
Ei pidä musertua paineisiin, opiskelu on vain

opiskelua... Tasapainottelu hauskanpidon ja raatamisen välillä tulee tehdä tasapuoliseksi, kaiken tasa-arvon nimissä paino tietenkin vapaa-ajalla, vapaus, veljet ja siskot, vapaus!!! Sepä se opiskelun iloisia puolia, työelämässä sitten raadetaan.

Aki Kangas, sihteeri

Pääsin sisään 2000, mutta aloitin opiskelut vasta viime syksynä, kun piti tehdä sivari ensin alta pois. Lukion jälkeen olin pari vuotta duunissa, tein puhelinhaastatteluja, ja kuinka ollakaan päädyin kirjastoon. Kävin sitten Keravan kauppaoppilaitoksen, jossa oli tarjolla informaatio- ja kirjastopalvelualan opintoja. Sen jälkeen pyrin tänne.

Olen tykännyt, ja mikä parasta mielenkiintoisia kursseja on paljon edessäpäin.

Toi harrastushomma on aika jännä. Musta piti jossain välissä tulla muusikko, joten sillä on aika iso merkitys, samoin kaikella muulla taiteellisella hömpällä. Ei mun välttämättä tartte erityisesti harrastaa mitään vapaa-aikanani, on ihan kiva olla vaan kavereitten kanssa.

Kai mun sihteerinä pitäisi sanoa jotain tyyliin, että organisoikaa aikanne järkevästi. No ei, tää voi nyt olla klisee, mutta on tärkeetä löytää omat juttunsa ja rentoutua. Hyvä tulee.

Mervi Nurmela, kv-vastaava
Ensimmäinen vuosi, Rauman tradenomi-opintojen ja Ruotsin työskentelyn jälkeen Tampereelle tieni löytänyt.

Miltä infon opiskelu on maistunut tähän saakka?
Mukavasti on opiskelu sujunut perusopintojen parissa. Mielenkiintoista on ollut tähän saakka ja toivottavasti jotain hyödyllistä on jäänyt mieleenkin :)
- Mitä harrastat opiskelun vastapainoksi?
Käyn pelaamassa sählyä UDK:n vuorolla tai muuten käytän hyväkseni Atalpan liikuntatarjontaa, tapaan etelä-pohjalaisia sielunsisariani Uhot-osakunnan merkeissä, osallistun kv-kokouksiin ja -tapahtumiin sekä puuhailen muuta mukavaa (käyn kahvilla & leffassa...)
- Vinkkisi opiskelun riiduttamille opiskelijakollegoille?
Lähtekää vaikka kv-tutoriksi syksyllä tänne saapuville vaihtareille! Siinä on varmasti antoisa ja mielenkiintoinen sessio tiedossa vähällä vaivalla! Nimim. "Itsekin puuhaan ryhtyvä"

Markku Pitkänen, Liikuntavastaava
Kolmas vuosi menossa, menneessä (opiskelu)historiassa ei ole lehteen kertomista. Välillä maistuu, aamuisin pahalta.
Harrastuksina potkupallo ja raskas metalli.
- Panos on tuotos!

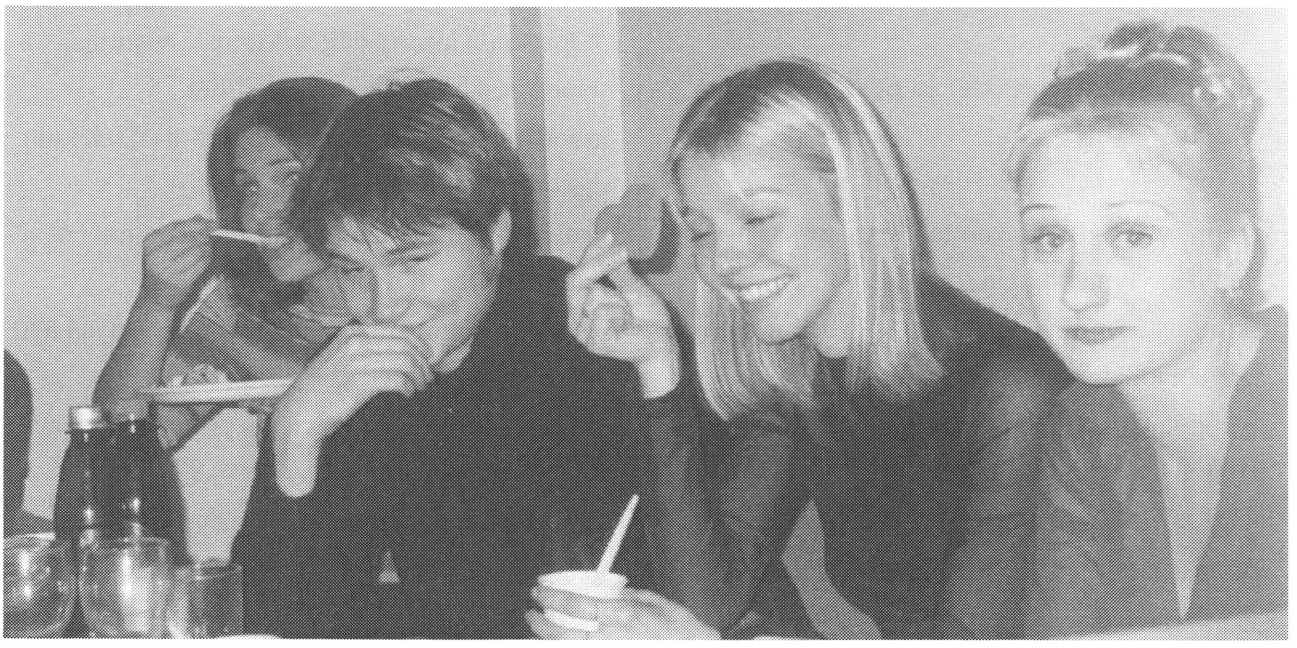
Jani Keränen, Talousvastaava
- Ensimmäisen vuoden opiskelija. Yo-merkonomin paperit takataskussa, fysioterapiaakin on tullut opiskelua jossain vaiheessa elämää pari vuotta, eli taidan olla vähän sellainen ikuinen opiskelija / oman tien etsijä.
Toisinaan pääaineen opiskelu on "ihan kivaa", mutta totuuden nimissä on tunnustettava että useimmiten opiskelu tökkii melko pahasti, ei tosin pelkästään infon suhteen. Lieneekö syynä turhan pitkä tauko opiskelussa, välillä kun piti

kokeilla työelämääkin muutama vuosi. Ehkä se motivaatio vielä jostain löytyy. Onneksi on akateeminen vapaus ja paljon muita mielenkiintoisia sivuaineita... 4. Sähly ja satunnainen/ kausiluonteinen raudan nostelu "pajalla". Pääkoppaa pidän kunnossa myös lukemalla mahdollisimman monipuolisesti. 5. Pois turha stressaaminen. Opiskelu ei todellakaan ole se kaikkein tärkein juttu, vaan opiskelijaelämästä nauttiminen. Kun muu elämä on kunnossa, opiskelukin sujuu mukavammin.

Stefan Oino, sosiaalipoliittinen vastaava
Stefanilla on meneillään ensimmäinen vuosi infon opiskelussa.
Tähän saakka ei ainakaan vielä ole ollut mitään ongelmia eli ihan ok.
Suosikkiharrastuksia on mm. löhöily ja telkkarin vahtaaminen sekä kavereiden kanssa hengailu. Joskus saan ahterini irti sohvalta ja lähden kuntosalille tai jopa UDK:n sählyvuorolle asti.
- Viisas mies olisin jos osaisin sanoa tuohon vastausta. Itse en ole kovin hyvä ottamaan rennosti jos töitä alkaa kasautua liikaa päälle.

Anne Kakkonen, koulutuspoliittinen- ja virkistysvastaava

- Ensimmäinen vuosi lopuillaan, ennen tänne tuloa tein lukion jälkeisen viiden välivuoden aikana monenlaisia hommia ja jossain välissä suoritin Joensuun avoimessa yliopistossa 15 ov:a kasvatustiedettä. Infon opiskelu on sujunut hyvin, ja muutenkin on ollut oikein mukavaa, ei oo koti-ikävä yllättänyt. Anne harrastaa liikuntaa, lukemista ja löhöilyä, taloudellisen tilanteen salliessa viihdyn hyvin savuisissa(kin) kuppiloissa hyvässä seurassa.
- Virkistysvastaavana suosittelen tietenkin ainejärjestömme tarjoamia mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen opiskelijatovereittemme kanssa

Stefan, Mervi ja Anne pikkujoulutunnelmissa

Vanhat parrat valvoivat vallanvaihtoa.Vasemmalta Sanna, Vaakku, Riku, Jani, Heikki, Tuomas ja Timpan takatukka.

kaikenlaisen mukavan toiminnan merkeissä, siis kaikki mukaan bileisiin!

Timo Aalto, webmaster ja postituslistojen ylläpito

Tinppa on kolmatta vuotta yliopistossa, sitä ennen käytynä lukio ja sotaväki.
- kiinnostus infoon on hieman vaihdellut, mutta sentään jollain tasolla
pysynyt. Opiskelun vastapainona sählyä, surffausta, urpoilua ja kokkausta
- Stressi on mielentila. Lusmuaminen ja kintulampi auttavat.

Kati Mattsson, ympäristö- ja tutorvastaava

- Opiskelen informaatiotutkimusta ensimmäistä vuotta. Kirjoitin ylioppilaaksi -99
ja sen jälkeen olin töissä ja lomailin ennen kuin pääsin tänne toisella
yrityksellä. Tähän mennessä infon opinnot ovat tuntuneet ihan hyvältä.
- Kuuntelen musiikkia, luen aika paljon ja käyn silloin tällöin jumpassa
Atalpassa. Viikonloput vietän yleensä juurillani Espoossa.
- Juokaa reilun kaupan teetä ja viettäkää aikaa ystävien kanssa.

Teksti ja kuvat:
Katja Hilska, Juuso Kangaspunta

Kulttuurien kirjoa Etelä-Ruotsissa

Vaihto-opiskelujaksosta ulkomailla on tullut olennainen osa lähes jokaisen opiskelijan yliopisto-opintoja. Itse havahduin vajaa vuosi sitten siihen faktaan, että seuraavaksi vuorossa oli jo viides opiskeluvuoteni ja jos vaihtoon halusin lähteä, oli nyt korkea aika toteuttaa tuo suunnitelma.

Vart ville jag åka?

Vaihtopaikan valinta tuotti alkuun ongelmia; minne sitä tosissaan halusi lähteä ja minne kannatti lähteä, ajatellen omaa kielitaitoa ja opintoja. Espanja ja Italia olivat sinänsä kiinnostavia vaihtoehtoja, mutta niiden kotikielen kanssa en ollut tehnyt minkäänlaista tuttavuutta aikaisemmin. Ranskan kohdalla tilanne ei ollut paljon parempi: useampi vuosi sitten luettu alkeiskurssi ei tuntunut riittävältä kielipohjalta maassa asumista ajatellen. Kiinnostaviksi maiksi, joissa elämiseen arvelin kielitaitoni riittävän, jäivät Britannia ja Ruotsi. Kallistuin lopulta Ruotsin puolelle, sillä ajattelin että siellä saisi kohennettua toisen kotimaisen kielen taitoa ja kokeiltua, onko se eläminen naapurimaassa niin kovin erilaista kuin omassamme.

Vaikka lähdin koko hakupuuhaan vasta jälkijunassa, löytyi vapaiden ERASMUS-vaihtopaikkojen listalta vielä monta kiinnostavaa paikkaa. Lähinnä paikallisen yliopiston hyvänkuuloisten kurssien perusteella päädyin poimimaan listalta kaupungin, josta en ollut koskaan ennen kuullutkaan, Växjön. Se sijaitsi eteläisessä Ruotsissa, josta tiesin vain, että siellä puhutaan mongertavaa, hankalankuuloista ruotsia. ”No, eiköhän siitä selviä”, ajattelin ja pistin hakupaperit postiin.

På väg

Hakuprosessi hoitui suht vaivattomasti, ja yllättäen olikin jo aika lähteä matkaan. Ruotsissa yliopiston lukukausi alkaa jo elokuun puolella, joten kesä jäi kyllä hämmentävän lyhyeksi. Sain auton lainaan kaverilta ja suuntasin ruotsinlaivalle uskollisen matkakumppanin kera. Ajomatka Tukholmasta eteläisempään Ruotsiin oli vauhdikas ja kaunis, kesä oli siellä vielä hehkeimmillään. Perille, Växjöön päästyämme, järkytys seurasi kuitenkin toinen toistaan. Ensin asuntoni avainta ei meinannut löytyä lehtikioskilta, josta olin sopinut sen hakevani. Koko kaupunki näytti sitä paitsi niin

piskuisen pieneltä, että ajattelin kuolevani tylsyyteen siellä. Ja kun löysimme asunnolleni, se paljastui harmaaksi, parakkimaiseksi yksikerroksiseksi rakennukseksi, todella ankeaksi. "Okei", ajattelin, "jos kestän täällä viikon, se riittää. Jos sen jälkeen ei tunnu hyvältä, otan lennon Suomeen ja se siitä vaihtokokemuksesta!"

Orientering

Jo seuraavana päivänä koin henkisen kääntymyksen. Yliopiston kv-toimiston ja omaa kv-jaostoamme vastaavan VIS:n (Växjö International Students) järjestämä vaihto-oppilaille tarkoitettu orientaatioviikko alkoi heti lupaavasti: ei ärsyttäviä leikkejä, vaan luontevaa toisiin tutustumista ja paljon tärkeää ja angstia helpottavaa informaatiota kaikesta mahdollisesta. Koko alkuhässäkän sujuessa sulavasti ja helteisen sään lämmittäessä kehoa ja mieltä oli yllättäen helppoa luottaa siihen, että kaikki menee sittenkin hyvin ja että näistä uusista ihmisistä saa mukavaa seuraa tuleville kuukausille.

Ensimmäinen Växjön-viikko oli kokonaisuudessaan mainio, ja kiitinkin mielessäni kv-toimiston peräänantamattomuutta sen suhteen, että viikkoon täytyy ja kannattaa ottaa osaa – alun perin aioin nimittäin skipata koko jutun, luullen sitä typeräksi ja turhaksi ajanhukaksi. Joskus on parempi luottaa johonkin muuhun, kuin omaan vaistoonsa...

Viikon päätteeksi järjestettiin isot illalliset ruotsalais-teemalla, joissa tarjoiltiin janssonin kiusausta (jep, se on ruotsalaisittain juhlaruokaa!), tuoreita rapuja, kaikenmoista silliä sekä tavanomaisia juominkeja. Illasta muotoutui varsin hauska, seuralaisteni koostuessa ranskalaisista, saksalaisista, italialaisista ja japanilaisista opiskelijoista. Yllättävää kyllä, japanilaiset eivät pitäneet ravusta saati kalasta, kun taas ranskalainen tyttö kehui janssonin kiusausta maistuvaksi!

Öland den härliga

Toisen vaihtoviikon päätteeksi teimme omatoimisen matkan itärannikolle reilun kymmenen hengen porukalla. Vuokrasimme useamman henkilöauton viikonlopun ajaksi ja suuntasimme Kalmarin historiallisen kaupungin kautta Öölantiin. Kalmar osoittautui pikkukaupunkimaiseksi, melko tylsän oloiseksi paikaksi, eikä jatkuva sadekaan auttanut turisti-innostuksen kehittämisessä. Kaupungin torilla odotti kuitenkin hätkähdyttävä yllätys: paikallisten falun gong –lahkolaisten meditaatioesitys, kauppiaiden myydessä parin metrin päässä tuotteitaan ja sateen valuessa naamalle. Esiintyjien keskittymiskyky oli suorastaan mykistävää!

Pääkohteemme Öölanti oli puolestaan kaikkien kehujen veroinen: maisema oli kaunista ja karua mutta samalla vihreää, sekä oudon laakeaa. Ajelimme pitkin tuota harvaan asuttua saarta ja

kohtasimme siellä täällä vapaasti laiduntavia ja autoteilläkin rennosti tepsuttelevia lampaita ja maatiaislehmiä. Vietettyämme yön valkoisessa, kartanoa muistuttavassa hostellissa suuntasimme toisena matkapäivänämme saaren eteläisimpään kärkeen. Paikalle oli pystytetty kookas majakka, jonka huipulle kipusimme portaita pitkin. Edeltävän illan juomakilpailut tuntuivat lihaksissa ja ylös päästyäni vaivuin muiden viereen toipumaan majakan huipulla olevalle tasanteelle. Alhaalla kimalteli sininen merenpinta ja oudot, kookkaat merilinnut äänteli-vät omiaan. Annoin auringon paahtaa ihoa ja sielun levätä.

Att åka med tåg

Seuraavana viikonloppuna oli kaupunkiloman vuoro. Ruotsin kolmeen suurimpaan kaupunkiin lukeutuvaan Malmöhön ja sen kupeessa sijaitsevaan Lundin yliopistokaupunkiin pääsi Växjöstä vaivattomasti junalla, noin parissa tunnissa. Tosin junien taso aiheutti melkoisen yllätyksen; suomalaisiin iiceihin ja pendoliinoihin tottuneesta Ruotsin noin 50-luvulta peräisin oleva junakalusto tuntui hieman vanhanaikaiselta, vaikkakin samalla romanttiselta.

Lundissa pääsin purkamaan senastisia kokemuksia ja puhumaan suomea kolmen englanti/ruotsi-viikon jälkeen tamperelaisen ystäväni kanssa. Hän oli vaihto-oppilaana Lundissa samaan aikaan, kuin minä Växjössä. Lundiin oli helppo ihastua: se on viehkon vanha kaupunki, joka on kasvanut kokonaan (Ruotsin arvostetuimpiin kuuluvan) yliopiston ympärille. Rakennuskanta on mielenkiintoista: osa taloista näyttää suoraan Saksan maaseudulta tuoduilta, osa taas tuo mieleen Itä-Euroopan vanhat keskuskaupungit. Kaupungin asukkaista noin kolmannes on opiskelijoita, jonka kyllä huomasi: Joka puolella liikuskeli kiinnostavan näköistä porukkaa ja kaupungin iltaelämä osoittautui vilkkaaksi ja rennon välittömäksi. Drinkit olivat kalliita mutta ihmiset kaikkea muuta kuin tylyjä - jopa liiallisuuksiin asti!

Kulturmix

Växjössä aloin viettää yhä enemmän aikaa erään korridorin (eli soluasunnon) porukan kanssa. Sen asukkaat olivat useiden eri kansallisuuksien edustajia: italialaisia, japanilaisia, ranskalaisia, itävaltalaisia. Kulttuurien väliset erot tuntuivat mitättömiltä porukan viihtyessä yhdessä. Sitä paitsi monet eri kulttuureita koskevista ennakkoluuloistani (sillä tokihan niitä minullakin oli) osoittautuivat vääriksi. Japanilaiset, ainakaan ne joihin lähemmin

tutustuin, eivät olleetkaan pidättyväisiä ja hillittyjä, kuten olin kuvitellut, vaan nauroivat usein suureen ääneen ja höpöttivät jatkuvasti. Yksi japanilaisista tytöistä, Mitsue, tarjosi minulle yösijan huoneestaan aina kuin se suinkin oli tarpeen, ja vieläpä inhosi raakaa kalaa ja muita japanilaisten herkkuina pidettyjä ruokia. Toisaalta jotkin ennakkoluulot osoittautuivat täysin paikkansapitäviksi: italialaiset olivat aina myöhässä kaikkialta (joka kyllä sopi minulle mainiosti, kun omaan saman taipumuksen), mutta kokkasivat taivaallista ruokaa – ilman reseptejä! Itävaltalaiset taas jaksoivat suunnitella asioita ja olla säntillisiä kyllästymiseen asti – mutta osasivat he toisaalta juhliakin.

Vaikken sitä ollut Ruotsiin suunnatessani osannut odottaakaan, viihdyin japanilaisten opiskelijoiden seurassa loistavasti ja osasta heitä tuli hyviä ystäviäni. He osasivat olla todellisia arkipäivieni piristäjiä: aina kun näin vaikkapa Mitsuen, sain tervehdykseksi ilahtuneen " Loora!" – huudahduksen, leveän hymyn ja pikaiset tiedustelut ja selostukset lähipäivien kulusta. Olin aina tervetullut Mitsuen luo, ja samaten sain heti kuulla suunnitteilla olevista juhlista ja vastaavista.

Japanilaiset järjestivät myös koko Ruotsin-syksyn mieleenpainuvimmat illallisjuhlat, japanilaisen illallisen. He olivat, kaikki 20 japanilaista yhdessä, järjestäneet koko tilaisuuden ilman kv-toimiston apua, valmistaneet itse ruoat ja suunnitelleet lukuisia ohjelmanumeroita. Kaikilla japanilaisilla tytöillä oli kotimaasta tuodut kimonot yllään, pojat taas olivat sonnustautuneet jotenkin muuten perinteisesti. Pöytiin tuotiin ensin valikoima erityyppisiä susheja, sitten (yllättävästi) kotoisia ruokiamme muistuttanut pääruoka ja vielä jälkiruoaksi itse valmistettua jäätelöä. Jäätelöä oli kahta lajia: toinen oli tehty vihreästä teestä – ja maistui juuri siltä itseltään, happaman vihreältä. Toiseen taas oli käytetty tuoretta sharon-hedelmää, ja se muistutti eteläeurooppalaisia hedelmäjäätelöitä. Ruoka huuhdeltiin alas lämmitetyllä sakella ja vaalealla japanilaisella oluella. Koko illallisen ajan meitä viihdytettiin hilpeillä ohjelmanumeroilla: oli

japanilaista kansantanssia, jossa näkyi ikiaikaisten sadonkorjuutöiden liikeradat, kendo-esitystä, jossa toinen kahdesta pojasta löi vahingossa toista pariinkin otteeseen kepillä päähän, sekä kalligrafian maalausta. Juonnot olivat levottoman spontaaneja; hihitystä, kuiskintaa ja sanoissa sekoilua riitti. Mutta mitäs sillä väliä, kunhan kaikilla oli hauskaa!

Födelsedagsfest

Suurimman ja iloisimman yllätyksen koin syntymäpäiväni iltana. Tuttuni korridorista olivat järjestäneet minulle juhlat, joista tiesin kyllä etukäteen, mutten sitä, kuinka paljon vaivaa he olivat nähneet niiden eteen: tarjolla oli muun muassa italialaista (suurenmoisen herkullista) pastaa, ranskalaista omenatorttua, monenlaisia pikkuleipiä ja suolaisia naksuja, sekä erinäisiä aineksia drinkkejä varten. Lahjaksi sain upean tuoksuliljan ja muita, persoonallisia lahjoja. Itse en joutunut tekemään mitään syntymäpäiväjuhlieni eteen, sain keskittyä vain nautiskeluun. Sen parempia syntymäpäiviä en ole ikinä viettänyt, täytyy myöntää.

Va sa ry?

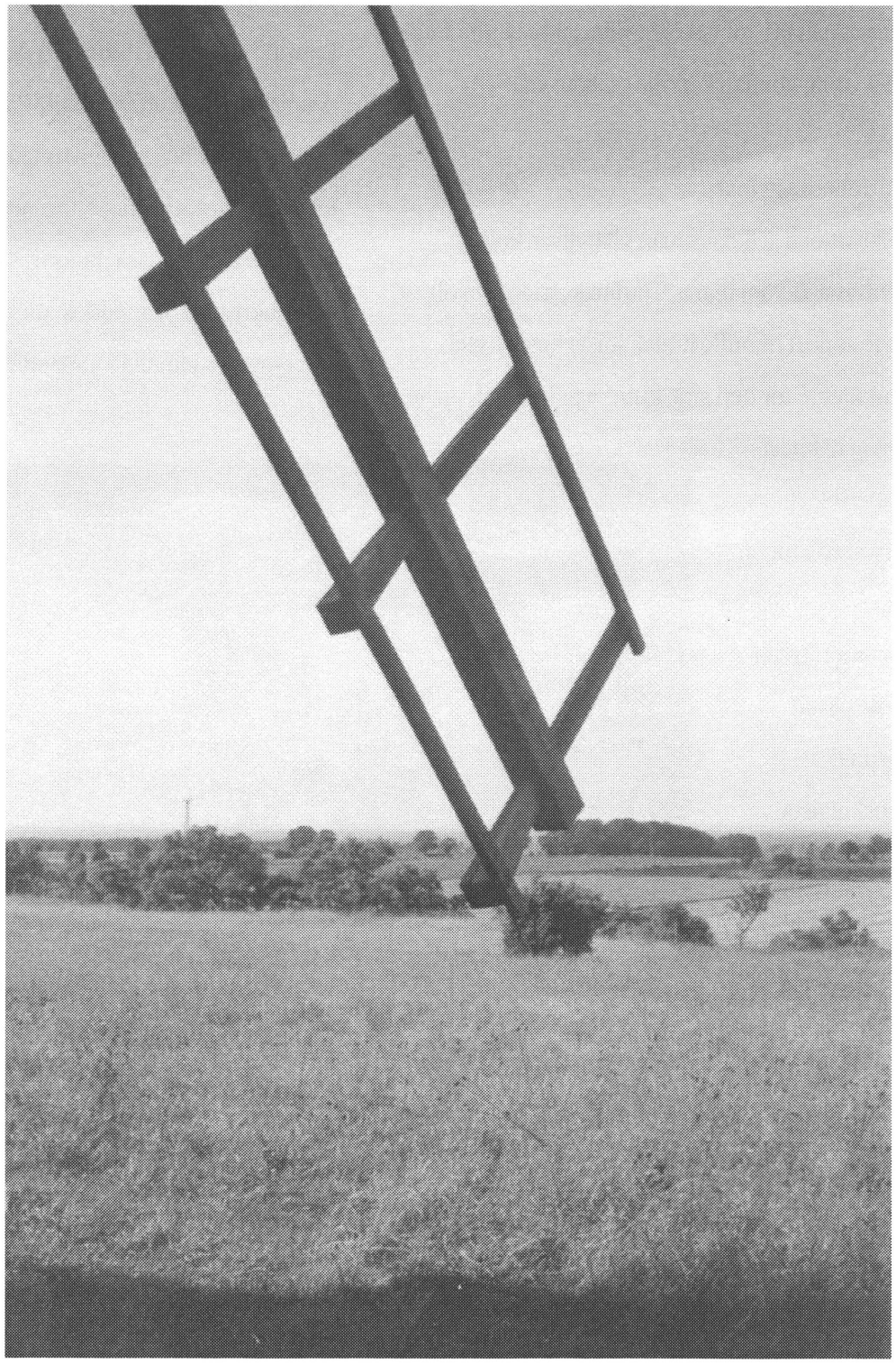
Tutustuin kuitenkin, en ainoastaan muihin vaihto-oppilaisiin, vaan myös ruotsalaisiin opiskelutovereihini. Ja ruotsalaiset osoittautuivatkin hauskaksi väeksi, suomalaisia jonkin verran ulospäinsuuntautuneemmiksi ja helpommin lähestyttäviksi. "Hyr ee de?" ja "Sheena Laura!" (="Terve, Laura!") -tervehdykset, sekä naapurinpoika Petterin olalle läimimiset tulivat mukavan tutuiksi syksyn mittaan. Ryhmätöitä tehtäessä (joita harrastettiin ruotsalaisessa opiskelusysteemissä paljon!) sain ymmärrystä ja tukea heikohkosta ruotsintaidostani huolimatta, niin että selviydyin kunnialla jopa ruotsalaisten tv-mainosten analyysitehtävästä ja sen suullisesta(!) esittämisestä muille opiskelijoille. Myös kaikille samaa kurssia käyville avoimia bileitä järjestettiin ahkerasti, ja sain aina kutsun siinä missä muutkin. Otinkin osaa joihinkin tällaisiin illanistujaisiin, ja ns. etkot eli förfestit olivat varsin humalahakuisia ja hillittömiä. Opiskelukavereideni käyttäytymisen, sekä kampuksen baareissa yleensä vallinneen oluenhuuruisen kaaoksen perusteella voinkin väittää, että ruotsalaiset juhlivat rankemmin kuin suomalaiset, ainakin opiskelijapiireissä.

Kuvittelin ruotsintaitoni olevan suht hyvä, kun matkaan lähdin, mutta se osoittautui heikommaksi kuin olin osannut arvata. Eri puolilta Ruotsia tulleiden tuttujeni puhetta oli välillä vaikea ymmärtää, etenkin kun ihmiset innostuivat puhumaan toistensa päälle – ja kääntyivät sitten yllättäen puoleeni kysyen "Eller vad tror du?". Siinä olikin miettimistä!

Till sist

Kaiken tämän perusteella suosittelenkin opiskelujaksoa ulkomailla kaikille niille, jotka sitä ovat harkinneet – ja niillekin jotka eivät ole tulleet edes ajatelleeksi asiaa. Heikommallakin (paikallisen) kielen taidolla mitä ilmeisemmin pärjää, eikä kohdemaankaan tarvitse olla Ruotsia eksoottisempi tai kaukaisempi – jos siihen tyytyy. Itselleni Ruotsin-syksy antoi paljon, niin oppimisen kuin sen tärkeämmänkin eli sosiaalisen elämän ja elämänkokemusten kannalta. Ha det så bra!

Teksti ja kuvat Laura Mäkelä

Opintopiiristä opin eväitä

Udk järjesti syyslukukaudella 2001 opintopiirin, jossa käsiteltiin opiskelutaitoihin liittyviä asioita kuten esseen kirjoitusta, yhteistoiminnallista oppimista, muistiinpano- ja muistamistekniikoita sekä käsitekartan käyttöä.

Opintopiirin lähtöajatuksena oli tutustuttaa opiskelijoita opiskelussa tarvittaviin taitoihin. Yliopiston kursseilla on otettu käyttöön monimuotoisia opetusmenetelmiä. Opiskelijoilta edellytetään ryhmätyövalmiuksia ja oma-aloitteisuutta. Lisäksi opiskelijat joutuvat hallitsemaan suuria kokonaisuuksia ja opiskelemaan monenlaisia asioita yhtä aikaa. Yliopistossa yleensäkin vastuu oppimisesta painottuu opiskelijalle itselleen; opittavien asioiden lisäksi opiskelijoiden tulisi sekä tunnistaa oppimistaitoja että kyetä soveltamaan niitä - ihan vain oman työnsä helpottamiseksi. Kurssin odotetuimpia aiheita olikin "miten luen kirjatenttiin" toisin sanoen, "miten kirjapaketeista pääsisi mahdollisimman vähällä vaivalla", mutta - valitettavasti - työ on yhä tehtävä itse. Tieto voi kuitenkin auttaa työtä ja tehdä sen piirun verran tehokkaammaksi ja mielekkäämmäksi.

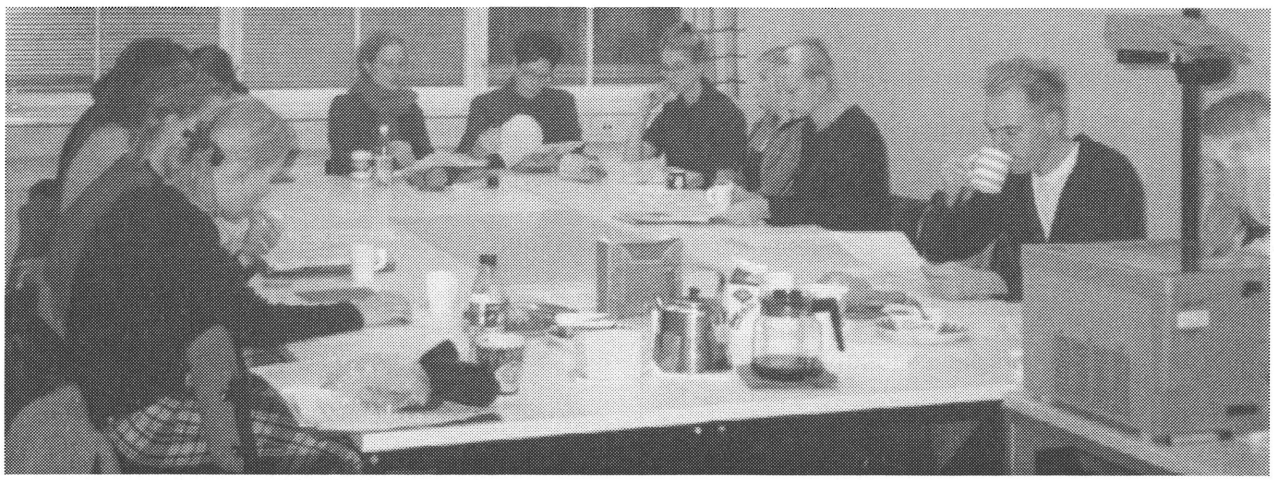
Opintopiirin vetäjinä toimi kaksi udk:laista ja osallistujia kerättiin sekä ensimmäisen vuoden opiskelijoista että hiukan vanhemmistakin. Edellytyksenä oli ainoastaan kiinnostus aihetta kohtaan. Kurssista sai yhden opintoviikon, mutta pakollisiin opintoihin se ei kuulunut.

Opintopiiriin osallistui kolmetoista opiskelijaa. Jokainen valitsi mieleisensä aiheen, valmisteli sen itsenäisesti ja esitti vuorollaan ryhmälle. Esityksen jälkeen käytiin aiheen tiimoilta keskustelua: kerrottiin omia kokemuksia, pohdittiin sovellusmahdollisuuksia ja tuotiin esiin mitä tahansa aiheeseen liittyvää, vaikkapa kritiikkiä. Useimmiten keskustelu virisi aiheen tiimoilta ilman sen kummempia vauhdituksia. Opintopiirin ohjaajien tehtäväksi jäivät pääasiassa käytännön järjestelyt sekä tarvittaessa neuvominen esim. lähdekirjallisuutta koskevissa kysymyksissä. Opiskelijoiden esitykset vietiin kirjallisina töinä eteenpäin vastuuopettajalle, joka antoi opiskelijoille suoritusmerkinnän.

Opiskelijoiden esitysten lisäksi saimme opintopiirin yhteydessä opinto-ohjausta opettaja-tutor Mikko Pennaselta. Hän tuli viimeisellä kerralla vieraaksemme ja kertoi mm. kurssien suositeltavista suoritusajankohdista, esitteli alan työpaikkailmoituksia ja antoi suuntaa-antavia sivuainesuosituksia kunkin eri suuntautumisvaihtoehdoista kiinnostuneille.

Opintopiirin jälkeen kokoonnuimme vielä kertaamaan syksyn antia ja keräämään palautetta. Opiskelijoiden kokemukset olivat positiivisia, opittu koettiin hyödylliseksi ja menetelmä sopivaksi. Ryhmän vetäjien kokemukset olivat samoin myönteisen puolella. Opintopiiriin vetäminen (ts. siihen osallistuminen) oli mukavaa, avartavaa, tavallista aktiivisempi porukka, tai sitten kaikki saivat toisistaan mukavaa lisäpotkua. Ehkäpä molemmat. Mukana olleet ovat opintopiirin jatkamisen kannalta. Toivottavasti siis ensi syksynä taas, uudella kokoonpanolla.

Teksti ja kuvat: Katja Hilska

Opintopiiri pähkinänkuoressa

- toteutettiin syyslukukaudella 2001 udk:n järjestämänä opetuksena
- resurssit (tilat, ryhmän vetäjien korvaukset ja vastuuopettaja) informaatiotutkimuksen laitokselta
- menetelmänä yhteistoiminnallinen oppiminen

käsitellyt aiheet:

- yhteistoiminnallinen oppiminen
- seminaarityöskentely
- muistisäännöt
- verkko-opetus
- ongelmalähtöinen oppiminen
- käsitekartta, kiteytys
- lukutaito ja muistiinpanotekniikat
- kirjatentin suorittaminen
- lähteet, viittauskäytännöt
- esseen kirjoittaminen - aiheen valinta
- portfolio
- oppimispäiväkirja
- verkkotutorointi

Opintopiiri työn kehittämisen menetelmänä?

Meille jäi opintopiiristä hyvä kokemus, mutta onko sillä mitään laajempaa merkitystä? Vasta opintopiirin jälkeen törmäsin eräässä oppivaa organisaatiota käsittelevässä kirjassa otsikkoon "Opintopiiri". Se kuului suuremman kokonaisuuden, tiimityön erilaisista toteuttamismuodoista kertovan luvun, alle. Samassa yhteydessä käsiteltiin laatupiiritoimintaa, ideaporukkaa ja itseohjautuvia työryhmiä. Kirjoittajat nostavat opintopiirin toimintaperiaatteiden ja toteuttamistavan kiinnostavuutta yhteistoiminnallisen työn kehittämistavan ja työssä oppimisen kannalta. He kertovat opintopiirin toimintaperiaatteista mm. seuraavaa: opiskelu tapahtuu pienissä ryhmissä; opintomateriaalia käytetään vain rajoitetusti; opintopiirillä ei ole omaa opettajaa; vaan ryhmänvetäjällä on lähinnä toiminnan organisoijan rooli; luentoja ja asiantuntijoiden tapaamisia käytetään täydentävässä mielessä; ryhmässä opetellaan keskustelemaan, perustelemaan, ottamaan toiset huomioon ja jakamaan vastuuta; ryhmässä opetellaan soveltamaan tietoja suoraan jokapäiväiseen työhön ja tehtäviin.

Ruotsissa on hyviä esimerkkejä opintopiiritoiminnan käyttämisestä organisaation kehittämisen välineenä. Niitä on alettu tietoisesti käyttää yhtenä oman työn kehittämisen välineenä. Ruotsissa on tehty kokeiluja, joissa työntekijöiden muodostamissa opintopiireissä etsittiin keinoja joilla vaikuttaa omaan työorganisaatioon. "Opintopiiriläiset pohtivat vaihtoehtoja sille organisaatiolle, jossa he olivat töissä. Opintopiirin avulla he loivat oman kriittisen, omaa työtä koskevan tietovarannon. Tällaisen toiminnan vaikutukset olivat myös tunteenomaisia, sosiaalisia ja työntekijöiden keskinäinen solidaarisuus kasvoi." Sarala & Sarala ehdottavat, että opintopiirejä voitaisiin käyttää ainakin parilla tavalla oppivassa laatuorganisaatiossa. Niitä voitaisiin käyttää yhtenä itseohjautuvan ja yhteistoiminnallisen oppimisen muotona, jonka avulla voitaisiin tukea vaikkapa oman ammattitaidon laajentamista. Opintopiirit voisivat esim. täydentää koulutusorganisaatioiden ja yritysten yhdessä tekemiä kehittämissuunnitelmia. Toiseksi menettelytavaksi he nostavat joidenkin tiimikokousten korvaamisen opintopiirikokouksilla. "Tällöin opintopiirin keskeinen tavoite olisi tuoda uutta tietotaitoa oman työn kehittämistä ja ongelmien ratkaisua varten."

Siitä vaan muodostamaan kahvikupposten ympärille asiaan pureutuvia opintopiirejä. Sosiaaliset suhteetkin vahvistuvat samalla ja mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittymiseen sekä omaan työhön vaikuttamiseen kasvavat – ainakin teoriassa.

Katja Hilska

Lähde: Sarala, Urpo & Sarala, Anita: Oppiva organisaatio. Oppimisen, laadun ja tuottavuuden yhdistäminen. Helsingin yliopiston Lahden tutkimus ja koulutuskeskus. Tampere: 1999.